

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG KIỂM TRA NỘI BỘ CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC CỤM CHUYÊN MÔN SỐ 3 HUYỆN THỦY NGUYÊN, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

Nguyễn Đắc Thiên¹

Tóm tắt. Công tác quản lý giáo dục, quản lý đối với các nhà trường có vai trò đặc biệt to lớn, điều hành hoạt động giáo dục đi theo đúng mục tiêu đã quy định. Trong các nội dung của quản lý giáo dục, công tác kiểm tra nội bộ trường học giữ một vị trí quan trọng không thể thiếu, là phương thức đảm bảo pháp chế tăng cường kỷ cương, kỷ luật trong quản lý, đồng thời thực hiện quyền dân chủ của công dân. Bài báo này nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ trường Tiểu học Cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng.

Từ khóa: Kiểm tra nội bộ, trường tiểu học.

1. Đặt vấn đề

Trong xu thế hội nhập toàn cầu cùng sự bùng nổ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, giáo dục và đào tạo đóng vai trò ngày càng quan trọng, trở thành kim chỉ nam cho sự phát triển bền vững của mọi quốc gia, dân tộc. Có thể khẳng định rằng không có giáo dục thì không có bất kỳ một sự phát triển nào đối với con người, đối với kinh tế, đối với văn hoá. Chính vì vậy, trên thế giới, không có bất kỳ một quốc gia nào, một dân tộc nào lại không quan tâm đến sự phát triển của giáo dục.

Các nhà khoa học quản lý ở trong nước cũng như trên thế giới đều xác định thanh tra, kiểm tra là một trong các chức năng của quản lý (Kế hoạch hóa, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra, thanh tra). Thuật ngữ thanh tra, kiểm tra và hoạt động thanh tra, kiểm tra ngày càng được các nhà khoa học nghiên cứu, bổ sung và hoàn thiện dần làm phong phú và sâu sắc bản chất của nó, xem đó là một chuyên ngành cần được tiếp tục nghiên cứu làm sáng rõ cả về mặt lý luận cũng như về mặt thực tiễn.

Tại Việt Nam, năm học 2020-2021 đang áp dụng chương trình giáo dục phổ thông 2018. Với chương trình giáo dục phổ thông này, cấp tiểu học hiện nay thì giáo dục không còn phải để truyền thụ kiến thức mà còn nhằm giúp cho học sinh hoàn thành công việc, giải quyết được các vấn đề trong học tập cũng như trong đời sống nhờ vận dụng hiệu quả, sáng tạo kiến thức đã học được trên lớp trên trường.

Hiện nay, cấp tiểu học: Các môn học bắt buộc hiện nay gồm có Tiếng Việt, Toán, Ngoại ngữ 1, Giáo dục lối sống, Đạo đức, Tự nhiên và Xã hội, Lịch sử và Địa lý, Khoa học, Tin học và Công nghệ, Giáo dục Thể chất, Nghệ thuật; Môn học tự chọn hiện nay là Tiếng dân tộc thiểu số và Ngoại ngữ đối với học sinh lớp 1 và lớp 2. Bậc học này có thêm môn học mới là Tin học và Công nghệ.

Như vậy Bộ giáo dục và Đào tạo đã áp dụng chương trình giáo dục phổ thông mới cấp tiểu học từ năm học 2020 - 2021 đối với lớp 1; trong năm học 2021 - 2022 áp dụng đối với lớp 2; năm học 2022 - 2023 áp dụng đối với lớp 3 và năm học 2023 - 2024 sẽ áp dụng đối với lớp 4.

Dựa vào những phân tích trên, chúng tôi nhận thấy, hiện nay vẫn còn thiếu các nghiên cứu cụ thể trong tình hình mới, với địa bàn cụ thể để có những đánh giá sâu hơn về thực trạng quản lý hoạt động kiểm tra nội

Ngày nhận bài: 10/06/2022. Ngày nhận đăng: 25/07/2022.

¹Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng
e-mail: nguyendacthien@thuynguyen.edu.vn

bộ trường học nói chung và trường tiểu học nói riêng, trong nghiên cứu này, tác giả tập trung vào nghiên cứu thực trạng quản lý kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng.

2. Phương pháp nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu: Đánh giá công tác quản lý của Hiệu trưởng về kiểm tra nội bộ trong trường tiểu học tại huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng. Từ đó, đề xuất biện pháp tăng cường hiệu quả công tác quản lý kiểm tra nội bộ trong trường tiểu học tại đây.

Mẫu nghiên cứu: Khảo sát được tiến hành trên mẫu gồm: 71 người, trong đó, 12 cán bộ là nhà quản lý giáo dục, chuyên viên phụ trách thuộc Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng và 14 người là Hiệu trưởng và Phó Hiệu trưởng, cùng 45 giáo viên tại các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3 trên địa bàn huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng.

Qua hai công cụ điều tra chính là phiếu hỏi và tham vấn. Ở đây, chúng tôi sử dụng nghiên cứu khảo sát theo lát cắt dọc và ngang với dữ liệu được thu thập từ năm tháng 2/2021 đến 4/2022. Bên cạnh đó, sử dụng thêm thiết bị ghi âm, ghi hình để lưu trữ hỗ trợ cho quá trình nghiên cứu.

Công cụ nghiên cứu: Công cụ xử lý số liệu là sử dụng các thuật toán của phương pháp thống kê toán học để tính giá trị trung bình cộng có trọng số của các mức độ cần đánh giá đối với 1 tiêu chí phải đánh giá theo công thức sau:

Trong đó: j là thứ tự của các tiêu chí (hoạt động quản lý cần đánh giá); \bar{X}_j là giá trị trung bình cộng có trọng số của các mức độ được đánh giá đối với tiêu chí cần đánh giá thứ j (hoạt động quản lý cần đánh giá thứ j); x_1, \dots, x_n các mức độ được đánh giá đối với một tiêu chí cần đánh giá (có n mức độ được đánh giá); f_1, \dots, f_n là số lượng các ý kiến đồng ý đánh giá về từng mức độ đạt được của mỗi tiêu chí tương ứng mỗi mức độ cần đánh giá x_1, \dots, x_n .

Kết quả dữ liệu khảo sát được xử lý theo giá trị trung bình, phân theo thang đánh giá: Tốt/Phù hợp (3 điểm); Bình thường/Tương đối phù hợp (2 điểm); Không tốt/ Chưa phù hợp (1 điểm).

Phân tích dữ liệu: Tác giả và các thành viên đã có các cuộc phỏng vấn, với tổng 71 phiếu phát ra, thu về 67 phiếu hợp lệ. Trong đó, 22 câu trả lời của nhà quản lý giáo dục, chuyên viên, Hiệu trưởng và Phó Hiệu trưởng; cùng 45 giáo viên trong nhà trường tiểu học, quá trình thực hiện nghiên cứu, tôi có sử dụng các thiết bị số để hỗ trợ ghi hình ảnh và ghi âm. Phân tích thông qua phân loại quy nạp để phân tích câu trả lời của nhóm nhà QLGD, nhóm GV. Tài liệu phỏng vấn của những người tham gia nghiên cứu được chia theo bảng hỏi đối với từng nhóm đối tượng điều tra.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Thực trạng quản lý lập kế hoạch hoạt động kiểm tra nội bộ năm học và chuẩn kiểm tra trường tiểu học cụm chuyên môn số 3

Căn cứ vào kết quả khảo sát trên đánh giá về việc xây dựng kế hoạch kiểm tra nội bộ tại các trường tiểu học cụm chuyên môn số 3, kết quả cho thấy, Với nội dung “Kế hoạch kiểm tra nội bộ được công khai trong nội bộ nhà trường ngay từ đầu năm học (trừ kiểm tra đột xuất)” được đánh giá với mức ý kiến ở mức thấp nhất, với điểm trung bình 1.72 (xếp thứ 5/4); Tiếp theo, nội dung “Kế hoạch kiểm tra nội bộ được Phòng Giáo dục xây dựng khi xem xét thực tế các nhà trường và điều kiện thực tế ở địa phương” có giá trị điểm trung bình 1.90 (xếp thứ 4) và “Trước khi lập kế hoạch, người quản lý ngoài việc căn cứ vào các văn bản pháp luật thì phải tiến hành khảo sát điều kiện thực tế của các nhà trường cụm chuyên môn” được đánh giá với điểm trung bình 1.91 (xếp thứ 3). Trong các nội dung, chúng tôi nhận thấy, các nhà trường đã quan tâm hơn đến nội dung “Xây dựng các chuẩn mực về đánh giá trong quá trình kiểm tra nội bộ”, “Kế hoạch nêu rõ nội dung, thời gian thực hiện, đối tượng kiểm tra và lực lượng kiểm tra”.

Bảng 1. Đánh giá về việc xây dựng kế hoạch kiểm tra nội bộ tại trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên (N=67)

Nội dung	Mức độ			\bar{X}	Thứ bậc
	Phù hợp	Tương đối phù hợp	Chưa phù hợp		
Kế hoạch kiểm tra nội bộ được Phòng Giáo dục xây dựng khi xem xét thực tế các nhà trường và điều kiện thực tế ở địa phương	21	18	28	1.90	4
Trước khi lập kế hoạch, người quản lý ngoài việc căn cứ vào các văn bản pháp luật thì phải tiến hành khảo sát điều kiện thực tế của nhà trường	20	21	26	1.91	3
Xây dựng các chuẩn mực về đánh giá trong quá trình kiểm tra nội bộ	25	27	15	2.15	1
Kế hoạch nêu rõ nội dung, thời gian thực hiện, đối tượng kiểm tra và lực lượng kiểm tra	22	27	18	2.06	2
Kế hoạch kiểm tra nội bộ được công khai trong nội bộ nhà trường ngay từ đầu năm học (trừ kiểm tra đột xuất)	14	20	33	1.72	5

Thấy rằng, kế hoạch kiểm tra nội bộ được lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo, nhà trường quan tâm, có sự bàn bạc, thống nhất, tuy nhiên mức độ đáp ứng với kì vọng của GV và các nhà trường vẫn cần được cải thiện hơn. Phòng Giáo dục và Đào tạo cần xây dựng kế hoạch kiểm tra nội bộ một cách cụ thể, rõ ràng về thời gian, đối tượng, nội dung và lực lượng kiểm tra. Đây là kết quả khả quan trong công tác quản lý các trường tiểu học cụm chuyên môn số 3. Tuy nhiên, qua trao đổi với một số giáo viên, cũng như lãnh đạo, chúng tôi cũng nhận được nhiều chia sẻ, vẫn còn một số Hiệu trưởng chưa thực sự quan tâm đến việc thực hiện quy chế công khai, dân chủ trong nhà trường; chưa bám sát các văn bản của các cấp quản lý.

Nguyên nhân của vấn đề này là công tác quản lý, chỉ đạo của Phòng Giáo dục và Đào tạo trong việc xây dựng kế hoạch, kiểm tra hoạt động quản lý kiểm tra nội bộ nói riêng và công tác quản lý giáo dục trên địa phương nói chung vẫn còn hạn chế. Hiệu trưởng tại các nhà trường nếu không thực hiện theo đúng các văn bản quy phạm pháp luật cùng với việc thực hiện trái quy chế dân chủ thì hiệu quả quản lý càng thấp gây mất đoàn kết nội bộ.

Từ thực trạng trên, Phòng Giáo dục và Đào tạo cần tăng cường công tác kiểm tra việc lập kế hoạch ngay từ đầu năm học; hướng dẫn các trường bám sát vào các văn bản và tình hình thực tế của nhà trường để xây dựng cho phù hợp đồng thời giám sát việc công khai của các nhà trường.

3.2. Thực trạng việc thành lập chỉ đạo hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3

Để biết được thời gian qua các trường thuộc Phòng GDĐT huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng đã triển khai các biện pháp chỉ đạo hoạt động kiểm tra nội bộ, tác giả đã khảo sát ý kiến đánh giá của CBQL và giáo viên kết quả thu được tổng hợp tại Bảng 2.

Kết quả khảo sát nội dung ở bảng 2, tác giả có một số nhận xét về việc chỉ đạo hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng.

Mức độ chỉ đạo hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên được đánh giá đạt mức tương đối phù hợp, dao động trong khoảng từ 2.36 đến 2.42. Hai nội dung: “Lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo Ban kiểm tra nội bộ; cụ thể hóa các bước kiểm tra, phân công cho từng thành viên kiểm tra, xác định nội dung, phương pháp, hình thức kiểm tra” và “Ban kiểm tra nội bộ thường xuyên trao đổi, góp ý tư vấn sau quá trình thực hiện kiểm tra với lãnh đạo các nhà trường” cùng được đánh giá ở mức độ cao 2.42 và xếp cùng thứ bậc 1. Tương tự, nội dung: “Phòng giáo dục và Đào tạo ban hành quy chế hoạt động của Ban kiểm tra nội bộ” và “Lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo hợp với lực lượng kiểm tra, thống nhất nội dung làm việc; kích lệ lực lượng kiểm tra hoàn thành nhiệm vụ” đều có điểm trung bình là 2.40 và cùng xếp thứ bậc 3.

Với nội dung: Lực lượng thuộc ban kiểm tra nội bộ được hướng dẫn nghiệp vụ kiểm tra nội bộ, chúng

tôi nhận thấy, tuy đánh giá ở mức phù hợp và tương đối phù hợp là cao, nhưng vẫn còn một tỉ lệ 7/65 cho rằng chưa phù hợp.

Qua nghiên cứu, phân tích kết quả khảo sát theo các đối tượng được hỏi có thể thấy rằng công tác kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 đạt kết quả tốt thì cán bộ quản lý phải nâng cao năng lực bản thân mà còn giúp đỡ đồng nghiệp trong việc thực hiện công tác tự kiểm tra và kiểm tra.

Bảng 2. Đánh giá về việc chỉ đạo hoạt động kiểm tra nội bộ tại trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 (N=67)

Nội dung	Mức độ			\bar{X}	Thứ bậc
	Phù hợp	Tương đối phù hợp	Chưa phù hợp		
Phòng giáo dục và Đào tạo ban hành các quyết định kiểm tra, thành lập Ban kiểm tra	30	31	6	2.36	5
Phòng Giáo dục và Đào tạo ban hành quy chế hoạt động của Ban kiểm tra nội bộ	31	32	4	2.40	3
Lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo Ban kiểm tra nội bộ; cụ thể hóa các bước kiểm tra, phân công cho từng thành viên kiểm tra, xác định nội dung, phương pháp, hình thức kiểm tra	31	33	3	2.42	1
Lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo họp với lực lượng kiểm tra, thống nhất nội dung làm việc; khích lệ lực lượng kiểm tra hoàn thành nhiệm vụ	31	32	4	2.40	3
Lực lượng thuộc ban kiểm tra nội bộ được hướng dẫn nghiệp vụ kiểm tra nội bộ	30	30	7	2.34	6
Ban kiểm tra nội bộ thường xuyên trao đổi, góp ý tư vấn sau quá trình thực hiện kiểm tra với lãnh đạo các nhà trường	32	31	4	2.42	1

3.3. Thực trạng quản lý việc thực hiện các nội dung kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3

Bảng 3. Đánh giá về quản lý việc thực hiện các nội dung kiểm tra nội bộ tại trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 (N=67)

Nội dung	Mức độ			\bar{X}	Thứ bậc
	Phù hợp	Tương đối phù hợp	Chưa phù hợp		
Kiểm tra hoạt động sư phạm nhà giáo	31	31	5	2.39	5
Kiểm tra hoạt động phục vụ dạy học, giáo dục của viên chức và người lao động trong cơ sở giáo dục	32	32	3	2.43	2
Kiểm tra hoạt động của tổ/ khối chuyên môn	33	33	1	2.48	1
Kiểm tra cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và thư viện	31	32	4	2.40	4
Kiểm tra tài chính	27	31	9	2.27	7
Kiểm tra hoạt động của bộ phận văn thư hành chính	32	31	4	2.42	3
Kiểm tra công tác quản lý của người đứng đầu cơ sở giáo dục	29	31	7	2.33	6

Căn cứ vào kết quả khảo sát trên bảng 3 tác giả có một số nhận xét, đánh giá về việc thực hiện các nội dung kiểm tra nội bộ tại các trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng. Thấy rằng, mức độ đánh giá không đều nhau, dao động trong khoảng 2.33 đến 2.48, trong đó nội dung: “Kiểm tra hoạt động của tổ/ khối chuyên môn” với điểm trung bình 2.48 xếp thứ 1. Nội dung “Kiểm tra hoạt động phục vụ dạy học, giáo dục của viên chức và người lao động trong cơ sở giáo dục” với điểm trung bình 2.43, xếp thứ 2. Với nội dung được đánh giá ở mức 3 và 4 là “Kiểm tra hoạt động của bộ phận văn thư hành chính” và “Kiểm tra cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và thư viện”. Tuy nhiên, với nội dung “Kiểm tra hoạt động sư phạm nhà giáo” vẫn có 5/67 ý kiến cho là chưa phù hợp.

Đáng chú ý, đánh giá ở mức 6 và 7 là “Kiểm tra công tác quản lý của người đứng đầu cơ sở giáo dục” và

“Kiểm tra tài chính” đang được nhiều người quan tâm nhưng mức độ đáp ứng ở kiểm tra nội bộ lại chưa tốt. Lí giải điều này bởi một số ý kiến cho rằng, quá trình kiểm tra nội bộ hai nội dung này vẫn đang còn những vấn đề khó xem xét, bản thân các cán bộ quản lý trong các nhà trường đang yếu trong hoạt động giải trình.

3.4. Thực trạng quản lý và sử dụng thông tin kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3

Bảng 4. Đánh giá về việc thực hiện các nội dung kiểm tra nội bộ tại trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 (N=67)

Nội dung	Mức độ			\bar{X}	Thứ bậc
	Phù hợp	Tương đối phù hợp	Chưa phù hợp		
Chỉ đạo xây dựng báo cáo kết quả kiểm tra và thông báo kết quả kiểm tra	35	32	0	2.52	1
Tổ chức thực hiện kiến nghị, quyết định xử lý sau kiểm tra	36	30	1	2.52	1
Chỉ đạo, kiểm tra lập hồ sơ và lưu trữ hồ sơ	34	33	0	2.51	3

Qua kết quả khảo sát tại Bảng 4, chúng tôi thấy rằng, các nội dung khảo sát đều cho kết quả khả quan. Trong đó, các nội dung “Chỉ đạo xây dựng báo cáo kết quả kiểm tra và thông báo kết quả kiểm tra” và “Tổ chức thực hiện kiến nghị, quyết định xử lý sau kiểm tra” có mức độ đánh giá gần như ngang bằng; với nội dung còn lại được ở mức độ thứ hạng thứ 3.

Như vậy, chúng ta thấy rằng, công tác kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên đã được Phòng Giáo dục và Đào tạo quan tâm. Kết quả kiểm tra nội bộ là căn cứ cho những kết luận, đánh giá, xây dựng kế hoạch hành động, đưa ra các biện pháp để tiếp tục phát huy những điểm mạnh đã đạt được ở các trường tiểu học này, đồng thời đưa ra các biện pháp nhằm hạn chế tối đa các hạn chế đã được chỉ ra trong quá trình kiểm tra nội bộ.

3.5. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng

Kết quả khảo sát cho thấy các yếu tố trong nhà trường ở mức ảnh hưởng nhiều đến công tác quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ. Chẳng hạn nội dung: Nhận thức của CBQL, GV,NV về kiểm tra nội bộ; Việc tổ chức bồi dưỡng nghiệp vụ kiểm tra cho CBQL, thành viên Ban kiểm tra nội bộ; Công tác chỉ đạo, kiểm tra, giám sát của các cấp quản lý giáo dục; Năng lực và phẩm chất của các thành viên thực hiện kiểm tra nội bộ; Nhận thức của thành viên ban kiểm tra nội bộ về kiểm tra nội bộ; Ban kiểm tra nội bộ chỉ đạo một cách toàn diện trong việc tự kiểm tra. Các nội dung trên trong quản lý nói chung và quản lý kiểm tra nội bộ trong các nhà trường luôn phải coi trọng.

Bảng 5. Đánh giá về yếu tố bên ngoài ảnh hưởng đến quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 (N=67)

Nội dung	Mức độ			\bar{X}	Thứ bậc
	Rất ảnh hưởng	Ảnh hưởng	Không ảnh hưởng		
Chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với giáo dục	34	31	2	2.48	2
Về tình hình văn hóa, chính trị và kinh tế của địa phương	32	31	4	2.42	3
Sự phối kết hợp giữa nhà trường và tổ chức xã hội	36	29	2	2.51	1
Về phong tục tập quán và lối sống	32	30	5	2.40	4

Trong thực tế, có nhiều yếu tố thuộc về bản thân của người quản lý ảnh hưởng đến công tác quản lý giáo dục nói chung và kiểm tra nội bộ nói riêng, đó là bản thân nhà quản lí và giáo viên, chưa nhận thức sâu sắc được tầm quan trọng cũng như vai trò của kiểm tra nội bộ trong công tác quản lí giáo dục. Ban kiểm tra nội bộ muốn làm tốt công tác kiểm tra nội bộ cần biết phát huy thế mạnh của mỗi cá nhân trong Ban, thế mạnh

của tập thể; hạn chế những yếu kém, trên cơ sở đó, xây dựng một kế hoạch thực hiện cụ thể trong quá trình tiến hành kiểm tra nội bộ trường học.

Công tác bồi dưỡng thành viên Ban kiểm tra nội bộ về năng lực kiểm tra nội bộ phải được trú trọng, trú trọng đến quyền lợi về vật chất, tinh thần. Ngoài ra nếu môi trường làm việc không đảm bảo thì công tác kiểm tra nội bộ mang tính hình thức, qua loa, chiếu lệ, mục đích của kiểm tra nội bộ không đạt được công tác quản lý trong nhà trường không theo quy củ, hiệu quả giáo dục không cao.

Trong 04 yếu tố bên ngoài ảnh hưởng đến việc quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng cho thấy, các yếu tố này ít ảnh hưởng nhiều đến công tác kiểm tra nội bộ. Tiêu biểu như yếu tố: Về phong tục tập quán, lối sống và tình hình văn hóa, chính trị và kinh tế của địa phương. Đối với yếu tố: Sự phối kết hợp giữa nhà trường và tổ chức xã hội; Chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với giáo dục ảnh hưởng ở mức trung bình.

Mặc dù đây là các yếu tố bên ngoài nhà trường nhưng nó lại có vai trò hết sức quan trọng, tác động gián tiếp đến công tác quản lý trong các nhà trường nói chung và công tác kiểm tra nội bộ nói riêng. Nhà quản lý cần có sự phối hợp giữa yếu tố bên ngoài với yếu tố bên trong, với năng lực cá nhân để thực hiện tốt quản lý kiểm tra nội bộ trong các nhà trường.

3.6. Đề xuất biện pháp quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ các trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng

3.6.1. Phòng Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo tăng cường kiểm tra việc thực hiện, triển khai, tổ chức hoạt động Kiểm tra nội bộ tại các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng

Phòng Giáo dục và Đào tạo ra văn bản thông báo về kế hoạch kiểm tra nội bộ trường tiểu học theo cụm chuyên môn:

(1) Thành lập đoàn kiểm tra

Trường phòng Giáo dục và Đào tạo ra quyết định thành lập đoàn kiểm tra để kiểm tra việc tổ chức hoạt động kiểm tra nội bộ trường học cụm chuyên môn số 3. Thành phần: Thủ trưởng (hoặc cấp phó) là Trưởng ban, cấp phó là Phó trưởng ban. Các thành viên là các tổ trưởng chuyên môn, tổ trưởng hành chính, những cán bộ, giáo viên, nhân viên có phẩm chất tốt, có uy tín, nghiệp vụ chuyên môn giỏi, đã trải qua giảng dạy ít nhất 5 năm, được công nhận giáo viên giỏi cơ sở trở lên hay năng lực tương đương.

(2) Xây dựng kế hoạch kiểm tra

Căn cứ Điều lệ, Quy chế hoạt động, các văn bản hướng dẫn của Sở GDĐT, phòng GDĐT (hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học, hướng dẫn công tác thanh, kiểm tra năm học....) và đặc điểm của đơn vị (thuận lợi, thời cơ, khó khăn, thách thức), Thủ trưởng đơn vị định hướng cho Ban kiểm tra nội bộ xây dựng kế hoạch kiểm tra nội bộ trong năm học (Kế hoạch kiểm tra nội bộ được xây dựng độc lập với kế hoạch chung của nhà trường).

Lưu ý những nội dung sau:

+ Căn cứ pháp lý xây dựng kế hoạch: Hướng dẫn nhiệm vụ năm học, hướng dẫn nhiệm vụ thanh tra, kiểm tra của Bộ GDĐT, Sở GDĐT, Phòng GDĐT;

+ Mục đích, yêu cầu của công tác kiểm tra:

Xác định nội dung kiểm tra: Tập trung vào nhiệm vụ trọng tâm của năm học; nhiệm vụ thường xuyên; những vấn đề được dư luận xã hội quan tâm;

Kế hoạch kiểm tra của năm học (theo tuần hoặc theo tháng), có phụ lục liệt kê các cuộc kiểm tra trong năm học theo khung thời gian năm học;

Biện pháp tổ chức thực hiện; Ý kiến góp ý hoặc phê duyệt của các cấp quản lý;

Thông báo công khai đến lãnh đạo, giáo viên, người lao động của đơn vị.

(3) Tổ chức triển khai và thực hiện kế hoạch kiểm tra

Căn cứ vào kế hoạch kiểm tra nội bộ đã được phê duyệt, Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo ban hành Quyết định kiểm tra (có thể theo từng đợt, học kỳ), trên cơ sở đó Ban kiểm tra nội bộ lập kế hoạch phân công nhiệm vụ cho các nhóm thành viên theo Quyết định. Mỗi nội dung kiểm tra nhất thiết phải lập biên bản kiểm tra để làm căn cứ đánh giá, lưu trữ hồ sơ.

Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo có phương án phân bổ thời gian để thực hiện kiểm tra đột xuất khi cần thiết.

3.6.2. Nâng cao nhận thức cho Hiệu trưởng các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của Hoạt động kiểm tra nội bộ

Để thực hiện tốt việc tổ chức bồi dưỡng nâng cao nhận thức cho Hiệu trưởng trường tiểu học về kiểm tra nội bộ nhà trường, Phòng Giáo dục và Đào tạo cùng các nhà trường cần tiến hành các hoạt động sau:

- Đầu năm học tổ chức nghiên cứu và thực hiện các văn bản chỉ thị, những hướng dẫn của cơ quan quản lý cấp trên và phổ biến các văn bản quy phạm pháp luật này tới các Hiệu trưởng, và các bộ phận trong nhà trường: Các quy định về đánh giá Hiệu trưởng, giáo viên, nhân viên, đánh giá xếp loại học sinh trường tiểu học; Điều lệ Trường tiểu học; Các quy định, các quy chế, quy định về dạy thêm, học thêm; quy chế thực hiện công khai đối với cơ sở giáo dục, tự chủ và trách nhiệm giải trình; quy định về thực hiện quy chế dân chủ trường học; Điều lệ Ban đại diện cha mẹ học sinh...: Chỉ thị nhiệm vụ năm học hàng năm của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, chỉ đạo của Sở Giáo dục và Đào tạo, Phòng Giáo dục và Đào tạo và mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp thực hiện hàng năm của nhà trường.

- Hiệu trưởng tham gia đầy đủ các lớp tập huấn do cơ quan quản lý cấp trên tổ chức về vấn đề kiểm tra nội bộ, chỉ đạo, tổ chức thực hiện. Trên cơ sở những lớp tập huấn đó, vận dụng có hiệu quả vào quản lý hoạt động của nhà trường.

- Bám sát tình hình thực tế các nhà trường, Phòng Giáo dục và Đào tạo lập kế hoạch kiểm tra nội bộ trường tiểu học theo cụm chuyên môn. Khi xây dựng kế hoạch kiểm tra nội bộ, cần tổ chức lấy ý kiến của các tổ chức, đoàn thể và các cá nhân tiêu biểu để hoàn thiện kế hoạch kiểm tra nội bộ. Xây dựng các tiêu chí, tiêu chuẩn, thang đo một cách thực sự công bằng, khách quan, khoa học.

- Trong năm học: Sở Giáo dục và Đào tạo, Phòng Giáo dục và Đào tạo thường xuyên tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ năng lực, nghiệp vụ cho từng thành viên trong Ban kiểm tra nội bộ, đáp ứng với nhiệm vụ trong tình hình mới. Đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho đội ngũ Hiệu trưởng bổ sung kiến thức về kiểm tra nội bộ, nghiên cứu hiểu biết đầy đủ về kiểm tra nội bộ. Trên cơ sở được học tập, nghiên cứu, thảo luận giữa tập thể dần hình thành thái độ tình cảm, tăng nhận thức, trách nhiệm của Hiệu trưởng về công tác kiểm tra nội bộ.

- Hiệu trưởng tham gia học hỏi kinh nghiệm kiểm tra của các cụm chuyên môn khác có chất lượng tốt, áp dụng hiệu quả vào công tác kiểm tra nội bộ tại đơn vị, tạo ra sức mạnh tổng hợp của tập thể góp cho phát triển sự nghiệp giáo dục của nhà trường.

- Hiệu trưởng cần thiết nghiên cứu và thực hiện các văn bản chỉ thị, những hướng dẫn của cơ quan quản lý các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định gắn với nhiệm vụ bản thân đang thực hiện.

3.6.3. Phòng Giáo dục và Đào tạo tập huấn về quy trình thực hiện kiểm tra nội bộ đối với Hiệu trưởng và các lực lượng tham gia hoạt động kiểm tra nội bộ ở các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng

Nội dung tập huấn, mô tả kỹ và hướng dẫn Hiệu trưởng và các lực lượng tham gia hoạt động kiểm tra nội bộ biết về quy trình thực hiện. Quy trình bao gồm:

(1) Tiến hành kiểm tra

Phương pháp kiểm tra: Kiểm tra thường xuyên hoặc kiểm tra theo quy trình:

+ Kiểm tra thường xuyên là hoạt động kiểm tra diễn ra thường xuyên, bằng nhiều phương pháp khác

nhau, kiểm tra các nội dung quản lý của thủ trưởng cơ quan.

+ Kiểm tra theo quy trình (kiểm tra nội bộ) là hoạt động kiểm tra một số nội dung quản lý của Hiệu trưởng nhà trường, được thực hiện theo trình tự thủ tục nhất định do cơ quan quản lý giáo dục có thẩm quyền ban hành.

Thực hiện kiểm tra nội bộ kết hợp các hình thức kiểm tra toàn diện và chuyên đề trong quá trình kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ giáo viên và tổ chức, hoạt động của đơn vị.

Hoạt động kiểm tra phải đúng kế hoạch, nội dung, đối tượng. Trong quá trình tiến hành, Trưởng ban kiểm tra nội bộ cần theo dõi nội dung kiểm tra, kết quả trao đổi, rút kinh nghiệm của người kiểm tra với đối tượng kiểm tra. Chú ý các ý kiến bất đồng, ý kiến đề nghị của đối tượng kiểm tra để kịp thời giải quyết.

Xây dựng hệ thống biên bản kiểm tra, tập hợp hồ sơ kiểm tra theo quy định.

(2) Thực hiện cuộc kiểm tra

Thu thập thông tin, hồ sơ liên quan, kiểm tra các loại hồ sơ;

Kiểm tra thực tế theo các nội dung trong quyết định kiểm tra (Thực hiện nhiệm vụ của giáo viên, hoạt động của tổ nhóm chuyên môn, công tác thu chi tài chính, hoạt động học tập rèn luyện của học sinh...)

Trao đổi, làm rõ nội dung kiểm tra, lấy ý kiến phản hồi của người được kiểm tra.

Đối chiếu thông tin với chuẩn đánh giá để khẳng định đúng, sai; nhận xét, đánh giá, xử lý những thiếu sót, sai phạm (nếu có).

(3) Kết thúc kiểm tra

Khi kết thúc làm việc với đối tượng kiểm tra, Ban kiểm tra nội bộ phải hoàn thiện hồ sơ, biểu mẫu, biên bản từng nội dung kiểm tra; Trưởng ban kiểm tra xây dựng báo cáo kết quả cuộc kiểm tra.

Căn cứ báo cáo kết quả kiểm tra của Ban kiểm tra nội bộ, Trưởng Ban kiểm tra nội bộ thông báo kết luận kiểm tra đến đối tượng kiểm tra, thông báo công khai trong cụm; chỉ đạo Ban kiểm tra nội bộ tổ chức theo dõi, đôn đốc, kiểm tra kịp thời, sâu sát việc thực hiện kiến nghị trong thông báo kết luận kiểm tra.

(4) Thực hiện xử lý sau mỗi cuộc kiểm tra

Xem xét, xử lý những kiến nghị trong biên bản, báo cáo kết quả. Quan tâm tới các kiến nghị với các tổ chức trong đơn vị; kiến nghị hỗ trợ, giúp đỡ đối tượng kiểm tra; kiến nghị yêu cầu xử lý cá nhân, bộ phận có vi phạm; kiến nghị của đối tượng kiểm tra... để kịp thời giải quyết.

Trưởng Ban tổ chức kiểm tra việc hỗ trợ, giúp đỡ đối tượng kiểm tra, việc thực hiện yêu cầu khắc phục những thiếu sót của đối tượng kiểm tra. Thông báo công khai kết quả thực hiện các kiến nghị trong kết luận kiểm tra.

(5) Lưu trữ hồ sơ kiểm tra

Hồ sơ kiểm tra nội bộ năm học của đơn vị, gồm:

+ Kế hoạch kiểm tra nội bộ năm học;

+ Quyết định thành lập Ban kiểm tra nội bộ năm học, phân công nhiệm vụ các thành viên Ban kiểm tra nội bộ;

+ Quyết định kiểm tra (Theo đợt, học kỳ) và kế hoạch kiểm tra; các loại biên bản kiểm tra; biên bản xử lý vi phạm (nếu có); báo cáo kết quả kiểm tra; thông báo kết luận kiểm tra, xử lý kiến nghị sau kiểm tra; các loại tài liệu, biểu mẫu liên quan (nếu có);

+ Báo cáo sơ kết, tổng kết công tác kiểm tra nội bộ trường học;

+ Sổ theo dõi công tác kiểm tra nội bộ.

Lưu ý: Các loại hồ sơ này phải có đầy đủ các nội dung (phần không trong biểu mẫu ghi chép thì gạch chéo), có đầy đủ các chữ ký của người kiểm tra và đối tượng kiểm tra, sắp xếp theo thứ tự và được đựng trong cặp tài liệu và được lưu trữ đầy đủ qua các năm.

3.6.4. Phòng Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo các Hiệu trưởng các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng xây dựng lực lượng kiểm tra nội bộ tại đơn vị

Mục đích hướng đến, Hiệu trưởng các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng thực hiện tốt công tác xây dựng lực lượng kiểm tra nội bộ tại đơn vị

Phòng Giáo dục và Đào tạo ra các văn bản hướng dẫn Hiệu trưởng thực hiện việc thành lập Ban kiểm tra nội bộ tại đơn vị. Trong đó, nêu rõ các điều kiện, tiêu chuẩn, tiêu chí cho các thành viên trong Ban kiểm tra nội bộ. Cụ thể:

Thành phần: Hiệu trưởng (hoặc Phó Hiệu trưởng) là Trưởng ban, cấp phó là Phó trưởng ban. Các thành viên là các tổ trưởng chuyên môn, tổ trưởng hành chính, những cán bộ, giáo viên, nhân viên có phẩm chất tốt, có uy tín, nghiệp vụ chuyên môn giỏi, đã trải qua giảng dạy ít nhất 5 năm, được công nhận giáo viên giỏi cơ sở trở lên hay năng lực tương đương.

Số lượng thành viên trong Ban kiểm tra nội bộ tùy thuộc vào qui mô đơn vị do thủ trưởng đơn vị quyết định và được phân công nhiệm vụ cụ thể, chịu trách nhiệm kiểm tra các nội dung cụ thể.

3.7. Phòng Giáo dục và Đào tạo tổ chức, hướng dẫn các Hiệu trưởng các trường Tiểu học cụm chuyên môn số 3, huyện Thủy Nguyên việc xây dựng kết luận kiểm tra; thực hiện kết luận kiểm tra; xử lý các cá nhân, tập thể trong nhà trường không chấp hành việc kiểm tra nội bộ

Mục đích hướng đến, Hiệu trưởng làm tốt công tác xây dựng kết luận kiểm tra, thực hiện kết luận kiểm tra, xử lý các cá nhân, tập thể trong nhà trường không chấp hành việc kiểm tra nội bộ

Phòng Giáo dục và Đào tạo tổ chức các buổi bồi dưỡng cho Hiệu trưởng về công tác kiểm tra nội bộ, trong đó thực hiện giải đáp các thắc mắc, băn khoăn từ các Hiệu trưởng khi tại đơn vị phát sinh các tình huống mới. Trong đó, Yêu cầu Hiệu trưởng thực hiện các nội dung:

Khi kết thúc làm việc với đối tượng kiểm tra, Ban kiểm tra nội bộ phải hoàn thiện hồ sơ, biểu mẫu, biên bản từng nội dung kiểm tra; Trưởng ban kiểm tra xây dựng báo cáo kết quả cuộc kiểm tra.

Căn cứ báo cáo kết quả kiểm tra của Ban kiểm tra nội bộ, Hiệu trưởng thông báo kết luận kiểm tra đến đối tượng kiểm tra, thông báo công khai trong nhà trường; chỉ đạo Ban kiểm tra nội bộ tổ chức theo dõi, đôn đốc, kiểm tra kịp thời, sâu sát việc thực hiện kiến nghị trong thông báo kết luận kiểm tra.

Thực hiện xử lý sau mỗi cuộc kiểm tra

Xem xét, xử lý những kiến nghị trong biên bản, báo cáo kết quả. Quan tâm tới các kiến nghị với các tổ chức trong đơn vị; kiến nghị hỗ trợ, giúp đỡ đối tượng kiểm tra; kiến nghị yêu cầu xử lý cá nhân, bộ phận có vi phạm; kiến nghị của đối tượng kiểm tra... để kịp thời giải quyết.

Hiệu trưởng tổ chức kiểm tra việc hỗ trợ, giúp đỡ đối tượng kiểm tra, việc thực hiện yêu cầu khắc phục những thiếu sót của đối tượng kiểm tra. Thông báo công khai kết quả thực hiện các kiến nghị trong kết luận kiểm tra.

Lưu trữ hồ sơ kiểm tra

Hồ sơ kiểm tra nội bộ năm học của nhà trường, gồm:

+ Kế hoạch kiểm tra nội bộ năm học;
+ Quyết định thành lập Ban kiểm tra nội bộ năm học, phân công nhiệm vụ các thành viên Ban kiểm tra nội bộ;

+ Quyết định kiểm tra (Theo đợt, học kỳ) và kế hoạch kiểm tra; các loại biên bản kiểm tra; biên bản xử lý vi phạm (nếu có); báo cáo kết quả kiểm tra; thông báo kết luận kiểm tra, xử lý kiến nghị sau kiểm tra; các loại tài liệu, biểu mẫu liên quan (nếu có);

+ Báo cáo sơ kết, tổng kết công tác kiểm tra nội bộ trường học;

+ Sổ theo dõi công tác kiểm tra nội bộ.

Lưu ý: Các loại hồ sơ này phải có đầy đủ các nội dung (phần trống trong biểu mẫu ghi chép thì gạch

chéo), có đầy đủ các chữ ký của người kiểm tra và đối tượng kiểm tra, sắp xếp theo thứ tự và được đựng trong cặp tài liệu và được lưu trữ đầy đủ qua các năm.

4. Kết luận

Qua nghiên cứu thực trạng công tác quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3 huyện Thủy Nguyên chủ thể quản lý đã thấy được vai trò của hoạt động kiểm tra nội bộ góp phần tích cực vào việc chấn chỉnh hoạt động dạy học và quản lý các hoạt động trong nhà trường, từ đó, nâng cao trách nhiệm của các tổ chức trong nhà trường. Nhờ có hoạt động kiểm tra quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ mà nhiều trường tiểu học đã thấy được những bất cập, hạn chế trong công tác quản lý, tổ chức hoạt động dạy học và giáo dục học sinh của Ban Giám hiệu, của đội ngũ giáo viên nhà trường. Từ đó, nghiên cứu đề xuất 5 biện pháp cho tăng cường hiệu quả hoạt động kiểm tra nội bộ trường tiểu học cụm chuyên môn số 3.

Để chứng minh các biện pháp đã đề xuất có thể thực hiện và cần thiết như thế nào, tác giả đã lấy ý kiến trưng cầu của các đối tượng là cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên các trường tiểu học trên địa bàn huyện, với kết quả khảo sát cho thấy các biện pháp mà tác giả đề xuất đều có tính cấp thiết và tính khả thi tương đối cao trong giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể, Hà Nội.
- [2] Bùi Văn Tường (2019). Biện pháp quản lý trường tiểu học theo tiếp cận đảm bảo chất lượng. Tạp chí Quản lý giáo dục, số 6, tr. 62-67.
- [3] Đoàn Bích Ngọc (2017). Quản lý hoạt động bồi dưỡng công tác kiểm tra nội bộ cho Hiệu trưởng các trường THPT tỉnh Hưng Yên trong giai đoạn hiện nay. Luận văn thạc sĩ Học viện Quản lý giáo dục.
- [4] Nguyễn Công Khanh, Đào Thị Oanh (2015). Giáo trình Kiểm tra đánh giá trong giáo dục. Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [5] Nguyễn Thị Ly (2020). Biện pháp tạo động lực làm việc cho giáo viên: nghiên cứu trường hợp tại trường Tiểu học Nguyễn Hòa, huyện Phù Cù, tỉnh Hưng Yên. Tạp chí Quản lý giáo dục, số 4, tr. 143-149.
- [6] Nông Quốc Duy (2017). Quản lý hoạt động kiểm tra nội bộ ở các trường Tiểu học huyện Lâm Bình, tỉnh Tuyên Quang. Luận văn thạc sĩ Trường ĐH Giáo dục - ĐH Quốc gia Hà Nội.
- [7] Phạm Ngọc Trúc, Nguyễn Huy Bằng, Nguyễn Thanh Tùng (2013). Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam. Đề tài khoa học Công nghệ, mã số B2013-37-28NV.

ABSTRACT

Management of internal inspection activities of electrical school section 3 Thuy Nguyen district, Hai Phong city

The work of educational management, management for schools has a particularly great role, operating educational activities in accordance with the prescribed goals. In the contents of educational management, the school's internal inspection plays an important and indispensable position, as a method of ensuring the law to strengthen discipline and discipline in management, and at the same time implementing democratic rights of citizens. This article studies the current situation of managing internal inspection activities at Primary School, specialized cluster No. 3, Thuy Nguyen district, Ho Chi Minh City. Hai Phong.

Keywords: Internal inspection, primary school.